

ČASOPIS ZA PRAVNU TEORIJU I PRAKSU

PRAVNA MISAO

5 – 6

svibanj – lipanj / maj – juni
Sarajevo 2019.

Izdaje:

BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
FEDERALNO MINISTARSTVO PRAVDE
ZAVOD ZA JAVNU UPRAVU
www.fmp.gov.ba

Časopis "PРАВNA MISAO" upisan je u evidenciju javnih glasila u Ministarstvu obrazovanja, nauke, kulture i sporta, pod brojem 727 od 23.10.1997. godine.

Redakcija časopisa:

Prof. dr. Hajrija SIJERČIĆ ČOLIĆ, prof. dr. Meliha POVLAKIĆ,
doc. dr. sc. Enver IŠERIĆ, Anto ČAVAR, prof. dr. Mirko PEJANOVIĆ

Glavni i odgovorni urednik: Prof. dr. sci. Almir MALJEVIĆ

Izvršna urednica: Mirjana BAŠIĆ

Produkcija: Federalno ministarstvo pravde

Štampa: "Štamparija Fojnica" d.d.

Za štampariju: Šehzija Buljina

DTP: Federalno ministarstvo pravde

Grafičko rješenje: Ice-net d.o.o. Sarajevo

Tiraž: 140 primjeraka

Časopis izlazi dvomjesečno.

ISSN 0555-0092

GODIŠNJA PRETPLATA:	Za organe i organizacije na teritoriji BiH	120,00 KM
	Za pojedince	100,00 KM
	Za studente i neposlene	50,00 KM
	Za inostranstvo	200,00 KM

UPLATU UPUTITI NA: Federalno ministarstvo financija/finansija
Union Banka dd Sarajevo
Transakcijski račun: 102-050-00001066-98
Budžetska organizacija: 1501001
Vrsta prihoda: 722597
Općina: 077

ADRESA REDAKCIJE: Federalno ministarstvo pravde
Zavod za javnu upravu
Sarajevo, Ul. Valtera Perića 15
Tel.: +387 33 203 918, fax: 668 956
Email: Pravna.Misao@fmp.gov.ba

ID 4200785450004

Časopis "Pravna misao" indeksira se u bazi Legal Source (EBSCOhost)
i uvršten je u Ulrichweb Global Serials Directory

SADRŽAJ

Uvodna riječ glavnog urednika		5
PREGLEDNI ZNANSTVENI RAD		
Irina Šolaja Marina M. Simović	Zaštita prava potrošača u alternativnim mehanizmima za rješavanje potrošačkih sporova	7
Boris Barun	Kontrola i zaštita ustavnosti i zakonitosti u Federaciji Bosne i Hercegovine	40
Anisa Ruhotina	Dostavljanje u izvršnom postupku sa posebnim osvrtom na najnovije izmjene Zakona u Republici Srpskoj	72
PRIKAZ		
Hajrija Sijerčić-Čolić	Veliki naučni komentar Posebnog dijela Kaznenog zakonika Republike Slovenije	95
Branko Morait	Prometno pravo Republike Hrvatske	99
Đemaludin Mutapčić	Prikaz Pravilnika o izmjenama i dopunama Pravilnika o elektronskom načinu vođenja zemljišnih knjiga	101
Arben Murtezić Davor Trlin	Prikazi publikacija	106
SUDSKA PRAKSA		
Ustavni sud Bosne i Hercegovine (Pripremili akademik prof. dr Miodrag N. Simović, sudija Ustavnog suda Bosne i Hercegovine i redovni profesor Pravnog fakulteta u Banja Luci i prof. dr Vladimir M. Simović, tužilac Tužilaštva Bosne i Hercegovine)		109
Sud Bosne i Hercegovine (Pripremio prof. dr Branko Morait, sudija Suda Bosne i Hercegovine)		113
Ustavni sud Federacije Bosne i Hercegovine (Pripremio Sead Bahtijarević, sudac Ustavnog suda Federacije Bosne i Hercegovine u mirovini)		118
Evropski sud za ljudska prava (Pripremio Harun Išerić, stručni saradnik na Pravnom fakultetu Univerziteta u Sarajevu)		126
Sud Evropske unije (Pripremio Nasir Muftić, asistent na Pravnom fakultetu Univerziteta u Sarajevu)		132
Upute za autore		139

CONTENTS

Foreword of the Editor-in-Chief		5
SCIENTIFIC PAPER		
Irina Šolaja Marina M. Simović	Consumer Rights Protection in Alternative Mechanisms for Consumer Dispute Resolutions	7
Boris Barun	Control and Protection of Constitutionality and Legality in the Federation of Bosnia and Herzegovina	40
Anisa Ruhotina	Servicing of Documents in the Enforcement Procedure with a Special Overview of the Most Recent Law Amendments in the Republic of Srpska	72
OVERVIEW		
Hajrija Sijerčić-Čolić	A Great Scientific Commentary on the Special Part of the Criminal Code of the Republic of Slovenia	95
Branko Morait	Marine Law of the Republic of Croatia	99
Đemaludin Mutapčić	Review of the Rulebook on Amendments to the Rulebook on Electronic Land Registry Management	101
Arben Murtezić Davor Trlin	Review of the publications	106
CASE LAW		
Constitutional Court of Bosnia and Herzegovina (Prepared by Academician Professor Miodrag N. Simović, judge of the Constitutional Court of Bosnia and Herzegovina and Full Professor at the Faculty of Law in Banja Luka and Assistant Professor Vladimir M. Simović – Prosecutor at Prosecutor's Office of Bosnia and Herzegovina)		109
Court of Bosnia and Herzegovina (Prepared by Professor Branko Morait, Judge of the Court of Bosnia and Herzegovina)		113
Constitutional Court of the Federation of Bosnia and Herzegovina (Prepared by Sead Bahtijarević, Judge of the Constitutional Court of the Federation of Bosnia and Herzegovina in retirement)		118
European Court of Human Rights (Prepared by Harun Išerić, expert associate at the Law Faculty of the University of Sarajevo)		126
Court of Justice of the European Union (Prepared by Nasir Muftić, Assistant Professor at the Law Faculty of the University of Sarajevo)		132
Instructions for authors		139

UVODNA RIJEČ GLAVNOG UREDNIKA

Poštovani čitaoci,

Pred nama se nalazi još jedan broj časopisa "Pravna misao", najrelevantnijeg i najaktuelnijeg časopisa za pitanja iz pravne teorije i prakse u Bosni i Hercegovini. U ovom broju, kao i do sada, donosimo nekoliko interesantnih radova, prikaza knjiga i sudske prakse.

Rad *Zaštita prava potrošača u alternativnim mehanizmima za rješavanje potrošačkih sporova* analizira osnovna rješenja prava potrošača u pozitivnom pravu Republike Srpske, u odnosu na rješenja EU, sa naglaskom na zakonska rješenja koja se odnose na alternativne mehanizme rješavanja potrošačkih sporova i primjenu u praksi.

U radu *Kontrola i zaštita ustavnosti i zakonitosti u Federaciji Bosne i Hercegovine* se ukazuje na neadekvatnost ustavnog pozicioniranja Ustavnog suda Federacije Bosne i Hercegovine, dijelom s organizacijskog, a dominantno s funkcionalnog aspekta, što, prema mišljenju autora, dovodi do deficitarnog sustava kontrole i zaštite ustavnosti i zakonitosti.

U radu *Dostavljanje u izvršnom postupku sa posebnim osvrtom na najnovije izmjene zakona u Republici Srpskoj*, autorica zauzima stav da dostavu pismena, za koja se vezuje vremenski ograničeno pravo na pravni lijek, ne treba vršiti objavljivanjem putem oglasne table suda, osim kada je to posljednje moguće rješenje, tj. u slučaju kada pismeno nije moguće dostaviti na drugi način.

U ovom broju Pravne misli, možete pročitati prikaz Veliki znanstveni komentar posebnega dela kazenskoga zakonika (KZ-1), 1. Knjiga (100 do 176. člen), urednika Damjan Korošec, Katja Filipčić, Stojan Zdolšek, uz stručnu koordinaciju od strane Koritnik Boštjana. Ovaj obimni komentar (1116 str.) je 2018. godine izašao u izdanju Uradni list Republike Slovenije – Pravna fakulteta Univerze v Ljubljani.

Također, donosimo i prikaz udžbenika Prometno pravo Republike Hrvatske (562 str.), autora Bolanča Dragana, koji je objavilo Sveučilište u Splitu 2016. godine.

Osim toga, donosimo i prikaz novog propisa Federalnog ministra pravde o sigurnosti podataka u zemljišnoknjižnom softveru E-grunt, sa posebnim osvrtom na ulogu notara u različitim pravnim situacijama.

Nadalje, u ovom broju prikazane su i tri publikacije koje su tokom 2018/2019 nastale u okviru implementacije projekta "Rod i pravosuđe", koji provodi Atlantska inicijativa, a finansira Ambasada Kraljevine Švedske u Bosni i Hercegovini. Navedene publikacije su: Prikaz analize sudske prakse u predmetima nasilja u porodici u BiH, Prikaz priručnika za sudije i tužioce za postupanje u predmetima seksualnog uznemiravanja i Prikaz priručnika za razmatranje krivičnog djela silovanja u sudskoj praksi u BiH.

Od sudske prakse, u ovom broju donosimo praksu Ustavnog suda BiH, Suda BiH, Ustavnog suda Federacije BiH i Evropskog suda za ljudska prava. Kao novinu, u ovom broju donosimo i pregled novosti iz sudske prakse Suda Evropske unije, a koji obuhvata relevantne presude i mišljenja Suda i Općeg suda, donesene u martu i aprilu 2019. godine.

Čitajte i pišite!

Doc. dr. sci. Almir Maljević
Glavni i odgovorni urednik

ZAŠTITA PRAVA POTROŠAČA U ALTERNATIVNIM MECHANIZMIMA ZA RJEŠAVANJE POTROŠAČKIH SPOROVA

pregledni znanstveni rad

UDK 366.5:347.91(4-672EU)
366.5:347.91(497.6 Republika Srpska)

Irina Šolaja, MA*
prof. dr Marina M. Simović**

Sažetak

Rad je imao za cilj da analizira osnovna rješenja prava potrošača u pozitivnom pravu Republike Srpske sa naglaskom na zakonska rješenja koja se odnose na alternativne mehanizme rješavanja potrošačkih sporova. U tom cilju autori su prethodno analizirali prava potrošača u relevantnim aktima Evropske unije. Zatim, posebnu pažnju autori su posvetili sagledavanju zaštite prava potrošača od strane Republičke uprave za inspeksijske poslove, udruženja za zaštitu potrošača i potrošačke arbitraže. Kritički su analizirani mehanizmi vansudskih načina rješavanja sporova sa pristupima vansudskim mehanizmima zaštite potrošača. U radu su slijedena dva pravca istraživanja: jedan se koncentrisao na pitanje nivoa procesa harmonizacije, gdje su upotrebom uporedno-pravnog metoda upoređena rješenja u Republici Srpskoj sa relevantnim rješenjima EU; drugi se fokusirao na pitanje realizacije mehanizama zaštite u praksi gdje je upotrijebljen sociološki metod analiziranja statističkih podataka i relevantnih dokumenata. Autori su zaključili da su rješenja u Republici Srpskoj u velikoj mjeri usklađena sa rješenjima EU. Takođe je utvrđeno da postojeće zakonske mogućnosti alternativne zaštite potrošača nisu realizovane u praksi.

Ključne riječi

Zaštita potrošača, alternativno rješavanje potrošačkih sporova, Inspektorat, Arbitražni odbor, udruženja za zaštitu potrošača.

* asistent u Odjeljenju za istraživanje razvoja BMW u Minhenu,
sholajairina@gmail.com.

** sekretar u Ombudsmanu za djecu Republike Srpske i vanredni profesor na Fakultetu pravnih nauka Panevropskog univerziteta "Apeiron" u Banjoj Luci;
vlado_s@blic.net.

CONSUMER RIGHTS PROTECTION IN ALTERNATIVE MECHANISMS FOR CONSUMER DISPUTE RESOLUTIONS

Summary

Aim of the paper is to summarize the basic solutions to consumers' rights in the positive law of Republika Srpska and to evaluate alternative legal mechanisms for solving consumer disputes. With that aim, the author analyses consumer rights in the most important international regulations and acts of the European Union. Then, the author devotes a special consideration to consumer rights protection by the Republic Administration for Inspection, consumer protection associations and consumer arbitration. On these grounds, mechanisms of out-of-court methods for resolving disputes with approaches to extra-judicial mechanisms of consumer protection, in accordance with which the common market functions, are checked. By opening the question of the level of the harmonization process, the author used methods within the sociological method (statistical data and analysis of documents) and a comparative legal method to show different approaches to the organization of certain issues and to crystallise which of the solutions offered are better.

Key words

Consumer Protection, Inspectorate, Arbitration Committee, Consumer Protection Associations.

KONTROLA I ZAŠTITA USTAVNOSTI I ZAKONITOSTI U FEDERACIJI BOSNE I HERCEGOVINE

pregledni znanstveni rad

UDK 340.131(497.6 FBiH)
342.4(497.6 FBiH)

mr.sc.Boris Barun*

Sažetak

U modernom demokratskom društvu pravna država predstavlja jedini prihvatljiv državnopravni poredak. Jedan od temeljnih uvjeta za postojanje pravne države je postojanje i poštivanje načela legaliteta, odnosno poštivanje načela ustavnosti i zakonitosti, prvenstveno od tijela javne vlasti. U Federaciji Bosne i Hercegovine kontrolu i zaštitu ustavnosti i zakonitosti vrše Ustavni sud Federacije Bosne i Hercegovine, odnosno upravna i redovito sudska tijela te Ustavni sud Bosne i Hercegovine čija je nadležnost ocjenjivanje ustavnosti pojedinačnih akata i materijalnih radnji tijela javne vlasti, kojima se povrjeđuju ustavom zagwarantirana ljudska prava i temeljne slobode, i proteže se na cjelokupno područje BiH. U radu se ukazuje na neadekvatnost ustavnog pozicioniranja Ustavnog suda Federacije Bosne i Hercegovine, dijelom s organizacijskoga, a dominantno s funkcionalnog aspekta. Posljedica takvog pozicioniranja Ustavnoga suda Federacije Bosne i Hercegovine je deficitaran sustav kontrole i zaštite ustavnosti i zakonitosti. U takvom pravnom ambijentu značajan dio pravnog poretka Federacije Bosne i Hercegovine ostaje izvan dosega ustavno-sudske kontrole i zaštite, što onemogućuje uspostavu (osiguranje) jedinstva pravnog poretka. Da bi Ustavni sud Federacije Bosne i Hercegovine mogao kvalitetnije zaštititi ustavne vrijednote značajne za cijelo društvo, polje njegova djelovanja morat će se proširiti.

Ključne riječi

pravna država, vladavina prava, načela ustavnosti i zakonitosti, Ustavni sud Federacije Bosne i Hercegovine, kontrola i zaštita ustavnosti i zakonitosti, pravna sigurnost, jedinstvo pravnog poretka.

* *Stručni suradnik u Uredu izvršnog direktora za distribuciju električne energije, J.P."Elektroprivreda HZHB" d.d. Mostar; barun.boris@gmail.com*

CONTROL AND PROTECTION OF CONSTITUTIONALITY AND LEGALITY IN THE FEDERATION OF BOSNIA AND HERZEGOVINA

Summary

In a modern democratic society, the legal state is the only acceptable form of government. One of the basic conditions for the existence of a legal state is the existence and respect of the principles of legality, that is, respecting the principles of constitutionality and legality, primarily by the public authorities. Control and protection of constitutionality and legality in the Federation of Bosnia and Herzegovina is conducted by the Constitutional Court of the Federation of Bosnia and Herzegovina, as well as by the administrative and regular judicial bodies and by the Constitutional Court of Bosnia and Herzegovina, which controls the constitutionality of individual acts for the whole of Bosnia and Herzegovina. The paper points to the inadequacy of the constitutional positioning of the Constitutional Court of the Federation of Bosnia and Herzegovina, partly from the organizational, and dominantly from the functional aspect. The consequence of such a positioning of the Constitutional Court of the Federation of Bosnia and Herzegovina is a deficient system of control and protection of constitutionality and legality. In such a legal environment, a significant part of the legal order of the Federation of Bosnia and Herzegovina remains beyond the scope of constitutional-judicial control and protection. In order to protect the constitutional values important for the whole society, the field of its activities will have to be expanded.

Key words

the rule of law, the principles of constitutionality and legality, the Constitutional Court of the Federation of Bosnia and Herzegovina, the control and protection of constitutionality and legality, legal certainty, unity of legal order.

DOSTAVLJANJE U IZVRŠNOM POSTUPKU SA POSEBNIM OSVRTOM NA NAJNOVIJE IZMJENE ZAKONA U REPUBLICI SRPSKOJ

pregledni znanstveni rad

UDK 347.952(497.6)

Anisa Ruhotina, MA iur.*

Sažetak

Uredno izvršenim dostavljanjem strankama se pruža mogućnost da na vrijeme saznaju za postojanje pismena, za mogućnost ulaganja pravnog lijeka i za donošenje odluke o tome da li će upotrijebiti pravni lijek. Situacija će biti znatno složenija ukoliko se dostavljanje vrši objavljivanjem pismena na oglasnoj tabli suda, pri čemu stranke ne znaju niti okvirno u kojem momentu će pismeno biti doneseno, a pogotovo objavljeno na oglasnoj tabli suda. Takav je slučaj sa dostavljanjem rješenja o dosudi u izvršnom postupku. Naime, entitetskim zakonima o izvršnom postupku iz 2003. godine propisano je da se rješenje o dosudi objavljuje na oglasnoj tabli suda i istekom trećeg dana smatra se dostavljenim svim licima kojima se dostavlja zaključak o prodaji, kao i svim učesnicima u nadmetanju. Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o izvršnom postupku u Republici Srpskoj iz 2018. godine navedena odredba je izmijenjena na način da se rješenje o dosudi sada dostavlja kupcu i svim licima kojima se dostavlja zaključak o prodaji, i objavljuje na oglasnoj tabli suda.

Ključne riječi

izvršni postupak, dostavljanje, fiktivno dostavljanje, oglasna tabla suda, rješenje o dosudi.

* *Stručna saradnica na Pravnom fakultetu Univerziteta u Sarajevu na naučnoj oblasti Građansko pravo i građansko procesno pravo; anisa1994@hotmail.com a.ruhotina@pfsa.unsa.ba*

SERVICING OF DOCUMENTS IN THE ENFORCEMENT PROCEDURE WITH A SPECIAL OVERVIEW OF THE MOST RECENT LAW AMENDMENTS IN THE REPUBLIC OF SRPSKA

Summary

Timely service of documents provides the parties with the possibilities to learn about the existence of a document, to provide them with the possibility to file a legal remedy on time and to decide on whether to use a legal remedy or not. The situation becomes far more complicated if the servicing is done by posting the document on the court's notice board whereupon parties having no knowledge of when the decision shall be issued, nor posted on the court's notice board. That is the case with the delivery of the decision on award in enforcement procedure. Entity laws on enforcement procedure from 2003 prescribe that the decision on award shall be posted on the court's notice board. It is also prescribed that it shall be deemed served to all persons to whom the conclusion of sale must be served and to all the participants in the foreclosure, upon the expiration of three days following the date of posting it on the notice board. In the Law on Amendments to the Law on Enforcement Procedure of Republic of Srpska from 2018, the abovementioned provision was modified in a way that the award decision shall be served to the buyer and to all persons on whom the conclusion of sale must be served and shall be posted on the court's notice board.

Key words

enforcement procedure, service of documents, fictitious service of documents, court's notice board, decision on award.

VELIKI ZNANSTVENI KOMENTAR POSEBNEGA DELA KAZENSKOGA ZAKONIKA (KZ-1)

(Urednici: Damjan Korošec, Katja Filipčič, Stojan Zdolšek. Strokovni koordinator projekta Boštjan Koritnik. 1. Knjiga (100 do 176. člen). Uradni list Republike Slovenije – Pravna fakulteta Univerze v Ljubljani. Ljubljana, decembar, 2018, 1116 str.)

prikaz

Pripremila: **dr. sc. Hajrija Sijerčić-Čolić***

I

Na Pravnom fakultetu Univerziteta u Ljubljani 15. januara 2019. godine održan je susret autora, urednika i recenzenata koji su radili na 1. knjizi Velikog naučnog komentara Posebnog dijela Kaznenog zakonika Republike Slovenije. Susret autora, urednika i recenzenata je istovremeno bio i povod da se promoviše prva od tri knjige Velikog naučnog komentara Posebnog dijela Kaznenog zakonika Republike Slovenije (za ostale tri knjige se planira da izađu iz štampe do kraja proljeća ove godine). Prilikom predavljanja 1. knjige ovog naučnog komentara naglašen je obim i značaj ovog jedinstvenog poduhvata u slovenačkoj izdavačkoj djelatnosti. Naime, prije ovog projekta, Kazneni zakonik Slovenije nije naučno komentarisano u multidisciplinarnom istraživačkom projektu. Sa stanovišta pravne teorije i prakse, takva situacija je ocijenjena nezadovoljavajućom i zahtijevala je novi pristup u analiziranju materijalnog krivičnog prava. Stoga, stvaranje istraživačkog tima na Pravnom fakultetu, koji je ponudio višestranu i sistematsku analizu svih krivičnopравnih normi posebnog dijela Kaznenog zakonika, njegovih pravnihi instituta i inkriminacija, zaslužuje svu podršku i priznanje.

Imajući u vidu značaj ovog projekta, kao jedna od četvoro recenzenata (drugi recenzenti su: Matjaž Ambrož, Zvonko Fišer i Alenka Šelih) želim stručnoj i naučnoj javnosti u Bosni i Hercegovini predstaviti Veliki naučni komentar Posebnog dijela Kaznenog zakonika Republike Slovenije u čijoj izradi su učestvovali sljedeći autori: Damjan Korošec, Katja Filipčič, Tomaž Bajec, Jože Balažič, Vid Bele, Tatjana Bobnar, Rok Čeferin, Uroš Čop, Matija

* Redovna profesorica Univerziteta u Sarajevu – Pravni fakultet

DRAGAN BOLANČA: PROMETNO PRAVO REPUBLIKE HRVATSKE (Sveučilište u Splitu, Split 2016.)

prikaz knjige

Priredio: **prof. dr Branko Morait***

Prof. dr Dragan Bolanča, redoviti profesor Pravnog fakulteta Sveučilišta u Splitu, autor je ovog značajnog djela u obimu od 562 strane udžbeničkog formata, s predgovorom i registrom pojmova. U ovoj knjizi izložena su sva relevantna pitanja hrvatskog prometnog prava. Autor je izložio kako upravno-pravnu tako i imovinsko-pravnu komponentu Prometnog prava koje je dinamična i moderna grana prava, poznata i pod nazivom Saobraćajno pravo.

Prometno pravo profesora Bolanče nije samo kompilacija mnogobrojnih zakonskih tekstova i njihovog komentarisanja nego je produbljena naučna analiza svih grana prometa, počevši od pomorskog prometa, prometa unutrašnjim vodama, preko cestovnog i željezničkog prometa do zračnog prometa. Knjiga nije samo rezultat naučne analize različitih zakonskih tekstova i podzakonskih akata hrvatskog prava nego je, kako moderna naučna metodologija nalaže, zasnovana na brojnim, relevantnim, međunarodnim konvencijama i aktima prava EU, koje je hrvatski zakonodavac implementirao izvršivši nužnu harmonizaciju domaćeg prava sa pravnom tečevinom EU.

Svoja izlaganja o prometnom pravu profesor Bolanča započinje izlaganjem pomorskog prava (prava pomorskog prometa) odnosno pomorsko upravno pravo. Na ovo iscrpno izlaganje nadovezuje se izlaganje o pomorskom imovinskom pravu. Slijedi izlaganje o pravu unutrašnje plovidbe (pravu prometa unutrašnjim vodama) kako upravnog tako imovinskog prava unutrašnje plovidbe.

Nešto manje prostora zauzimaju jasna i pregnantna izlaganja ostalih oblasti pomorskog prava s istom, dobro odabranom, metodološkom matricom koja omogućava lakše sagledavanje ove, kompleksne grane prava

* Sudija Suda Bosne i Hercegovine.

PRIKAZ NOVOG PROPISA FEDERALNOG MINISTRA PRAVDE O SIGURNOSTI PODATAKA U ZEMLJIŠNOKNJIŽNOM SOFTVERU E – GRUNT

FUNKCIJA NOTARA U PRIMJENI KANTONALNOG ZAKONA O POREZU NA PROMET NEKRETNINA I POREZU NA NASLIJEĐE I POKLONE U PRAVNOJ PRAKSI

prikazi

Pripremio: **mr. sc. Đemaludin Mutapčić***

PRIKAZ NOVOG PROPISA FEDERALNOG MINISTRA PRAVDE O SIGURNOSTI PODATAKA U ZEMLJIŠNOKNJIŽNOM SOFTVERU E – GRUNT

Krajem 2018. godine Federalni ministar pravde donio je Pravilnik o izmjenama i dopunama Pravilnika o elektronskom načinu vođenja zemljišnih knjiga („Službene novine Federacije BiH“, broj 103/18 od 26.12.2018. godine).

Radi sigurnosti podataka zemljišne knjige, navedenim podzakonskim aktom sud je obavezan osigurati da se podaci iz baze zemljišne knjige uredno pohranjuju na server i eventualno, po mogućnosti suda i na dodatnom eksternom disku na kraju svakog radnog dana.

Pravno je interesantno istaći da je federalni ministar pravde, kao resorni ministar u okviru svoje nadležnosti, utvrdio isključivu nadležnost Federalne uprave za geodetske i imovinsko-pravne poslove (u daljem tekstu: organ uprave) za centralno održavanje i upravljanje zemljišnoknjižnim softverom E – grunt.

Novim propisom su organi sudske vlasti i organi uprave obavezani na konkretnu svakodnevnu saradnju u interesu centralnog održavanja zemljišnoknjižnog softvera.

* Notar;
notar@notar-mutapcic.com

PRIKAZ ANALIZE SUDSKE PRAKSE U PREDMETIMA NASILJA U PORODICI U BOSNI I HERCEGOVINI, 2018., Atlantska inicijativa, 100. str.

PRIKAZ PRIRUČNIKA ZA SUDIJE I TUŽIOCE ZA POSTUPANJE U PREDMETIMA SEKSUALNOG UZNEMIRAVANJA, 2018., Atlantska inicijativa, 48. str.

PRIKAZ PRIRUČNIKA ZA RAZMATRANJE KRIVIČNOG DJELA SILOVANJA U SUDSKOJ PRAKSI U BOSNI I HERCEGOVINI, 2019., Atlantska inicijativa, 102. str.

prikazi

Priredili: **dr. sci. Arben Murtezić***
dr. sci. Davor Trlin**

U ovom prilogu ćemo predstaviti tri nove publikacije koje su nastale u okviru implementacije projekta „Rod i pravosuđe“, koji provodi Atlantska inicijativa. Projekat podržava Ambasada Kraljevine Švedske u Bosni i Hercegovini.

* * * * *

1. Prva po redu publikacija je zapravo *Analiza sudske prakse u predmetima nasilja u porodici u Bosni i Hercegovini*, autorica Maide Čehajić-Čampara i Nejre Valjan (obje iz Atlantske inicijative). Publikacija sadrži 12 poglavlja, i to: metodologija istraživanja; teorijski i pravni okvir nasilja u porodici; praćenje sudske politike u predmetima nasilja u porodici; pravna kvalifikacija djela nasilja u porodici; priznanje krivice u slučajevima nasilja u porodici; suđenje u razumnom roku; imovinskopravni zahtjev; sudska ocjena olakšavajućih i otežavajućih okolnosti u slučajevima nasilja u porodici; olakšavajuće okolnosti u slučajevima nasilja u porodici; analiza kaznene politike krivičnog djela nasilja u porodici; kazneni nalog, te preporuke za

* Direktor Javne ustanove Centar za edukaciju sudija i tužilaca u Federaciji BiH.

** Viši stručni saradnik Javne ustanove Centar za edukaciju sudija i tužilaca u Federaciji BiH; davor.trlin@cest.gov.ba

SUDSKA PRAKSA USTAVNOG SUDA BOSNE I HERCEGOVINE

sudska praksa

Pripremili: **akademik prof. dr. Miodrag N. Simović***
prof. dr. Vladimir M. Simović**

PRAVO NA PRAVIČNO SUĐENJE

Izvršni postupak

Osporenim odlukama prekršeno je apelantičino pravo na pravično suđenje iz člana II/3.e) Ustava Bosne i Hercegovine i člana 6. stav 1. Evropske konvencije za zaštitu ljudskih prava i osnovnih sloboda u odnosu na primjenu prava, jer su redovni sudovi u izvršnom postupku proizvoljno primijenili materijalno i procesno pravo kada su zaključili da u predmetnom postupku ne postoji izvršna isprava podobna za izvršenje.

Iz obrazloženja:

Ustavni sud podsjeća da je u svojoj dosadašnjoj praksi razmatrao isto pravno pitanje u predmetu broj AP-4039/17 (Odluka o dopustivosti i meritumu broj AP-4039/17 od 23. aprila 2018. godine, dostupna na web-stranici Ustavnog suda www.ustavnisud.ba). Naime, u navedenoj odluci Ustavni sud je istakao da se u tom predmetu „pokreću dva pitanja, prvo, da li predmetno rješenje Službe može biti izvršna isprava u konkretnom izvršnom postupku i drugo, da li je predmetno rješenje podobno za izvršenje ako je apelantica kao izvršenika označila Kanton koji u izvršnoj ispravi nije naveden kao obveznik izvršenja“ (stav 31).

U vezi sa prvim pitanjem, Ustavni sud je u navedenoj odluci istakao da „zapaža da u konkretnom slučaju izvršnu ispravu predstavlja rješenje Službe od 26. januara 2007. godine kojim je apelantici kao civilnoj žrtvi rata utvrđeno

* *Sudija Ustavnog suda Bosne i Hercegovine;*

** *Tužilac Tužilaštva BiH*

SUDSKA PRAKSA SUDA BOSNE I HERCEGOVINE

sudska praksa

Priredio: **prof. dr Branko Morait***

IZGUBLJENA DOBIT NEMA ZA POSLJEDICU UMANJENJE POSTOJEĆE IMOVINE NEGO SPRIJEČAVANJE NJENOG UVEĆANJA KOJE SE MOGLO OSNOVANO OČEKIVATI PREMA REDOVNOM TOKU STVARI ILI PREMA POSEBNIM OKOLNOSTIMA, A ČIJE OSTVARENJE JE SPRIJEČENO ŠTETNIKOVOM RADNJOM ILI PROPUŠTANJEM.

Čl. 155., 172., 185. i 189. stav 3. Zakona o obligacionim odnosima;
Čl. 65. stav 1. i 70. Zakona o parničnom postupku BiH („Službeni glasnik BiH“, broj 36/3 sa izmjenama);
Čl. 2. st. 2. i 3., 5., 57., 58., 60. i 65. Zakona o prevozu u drumskom saobraćaju („Službeni glasnik RS“, broj 111/08 sa izmjenama)

Iz obrazloženja:

Predmet konkretne parnice je zahtjev za naknadu materijalne štete koja je u vezi sa krivičnim postupkom koji je vođen protiv tužitelja u kome je dana 10.06.2013. godine privremeno oduzeto teretno vozilo marke IVECO tip DAILY reg. oznake M98 K 250 broj šasije ZCFC4970005065254. Tužitelj je pravosnažno oslobođen optužbe da je počinio krivično djelo organizovanog kriminala u vezi sa krivičnim djelom krijumčarenja, a privremeno oduzeto vozilo vraćeno je tužitelju kao vlasniku dana 17.08.2017. godine, koje činjenice su i nesporne među parničnim strankama.

Odlučujući o konačno opredjeljenom tužbenom zahtjevu za naknadu materijalne štete, prvostepeni sud je u cjelosti usvojio zahtjev za naknadu stvarne štete u iznosu od 2.652,96 KM, dok je zahtjev za izgubljenom dobiti usvojen za iznos 15.838,20 KM i odbijen za iznos od 5.161,80 KM.

* sudija Suda Bosne i Hercegovine

SUDSKA PRAKSA USTAVNOG SUDA FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE

sudska praksa

Pripremio: **Sead Bahtijarević***

Zahtjev Načelnika Općine Usora za zaštitu prava na lokalnu samoupravu u svezi s Odlukom broj: 01-31-1-2535-4/10 od 07.06.2010. godine, Odlukom o davanju nekretnina na korištenje i Odlukom o izmjenama Odluke o davanju nekretnina na korištenje.

Odbacuje se zahtjev Načelnika Općine Usora u svezi s odlukama i to: Odlukom broj: 01-31-1-2535-4/10 od 07.06.2010. godine („Službeni glasnik Općine Tešanj“, broj 4/10), Odlukom o davanju nekretnina na korištenje („Službeni glasnik Općine Tešanj“, broj 8/11) i Odlukom o izmjenama Odluke o davanju nekretnina na korištenje („Službeni glasnik Općine Tešanj“, broj 7/12), jer Ustavni sud Federacije Bosne i Hercegovine nije nadležan za odlučivanje.

Iz obrazloženja:

Podnositelj zahtjeva za zaštitu prava na lokalnu samoupravu je Načelnik Općine Usora.

Podnositelj zahtjeva ukazuje da je pravo na lokalnu samoupravu Općine Usora povrijeđeno donošenjem tri odluke Općinskog vijeća Tešanj, i to Odlukom broj: 01-31-1-2535-4/10 od 07.06.2010. godine; Odlukom o davanju nekretnina na korištenje i Odlukom o izmjenama Odluke o davanju nekretnina na korištenje.

Nadalje, tvrdi da su osporene odluke donesene suprotno članku 4. stavak 3. i članku 5. stavak 1. Zakona o prometu nepokretnosti („Službeni list SR BiH“, broj 38/78), članku 103. Zakona o obveznim odnosima („Službeni list RBiH“, br. 2/92, 13/93 i 13/94 i „Službene novine Federacije BiH“, br. 29/03 i 42/11), članku 8. alineje 8. i 9. i članku 13. Zakona o načelima lokalne samouprave u Federaciji Bosne i Hercegovine („Službene novine Federacije

* sudac Ustavnog suda Federacije Bosne i Hercegovine u mirovini

SUDSKA PRAKSA EVROPSKOG SUDA ZA LJUDSKA PRAVA

sudska praksa

Pripremio: **Harun Išerić***

Peti pregled novosti iz sudske prakse Evropskog suda za ljudska prava (Sud) obuhvatit će presude i odluke Suda donesene od 14. marta do 21. maja 2019. godine, a povodom navoda o kršenju Evropske konvencije za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda (Konvencija).

Sud je u prethodno spomenutom period donio jednu odluku i tri presude u predmetima protiv Bosne i Hercegovine. U predmetu *Žiško i drugi* (aplikacije br. 27078/15 i 17 drugih) aplikanti su povukli aplikaciju jer su postigli vansudski dogovor sa dužnikom. U predmetima koji su se ticali neizvršenja odluka domaćih sudova odnosno njihovog zakašnjelog izvršenja (*Vučetić i drugi* [aplikacije br. 25698/15 i 7 drugih], *Golić i drugi* [aplikacije br. 51441/16 i 40 drugih] i *Duranspahić i drugi* [aplikacije br. 47761/16 i 9 drugih]) Sud je utvrdio povredu prava na pravično suđenje i prava na imovinu, obavezujući BiH da u roku od tri mjeseca osigura njihovo izvršenje i dodjeljujući aplikantima naknadu nematerijalne štete, te naknadu troškova i izdataka koje su imali u postupku pred Sudom.

PRAVO NA PRAVIČNO SUĐENJE

Kršenje domaćeg zakonodavstva prilikom imenovanja sudija

U predmetu *Guðmundur Andri Ástráðsson v. Islanda* (aplikacija br. 26374/18) Sud je utvrdio kršenje prava na sud ustanovljen zakonom. Utvrđene su slijedeće nepravilnosti u postupku izbora sudija: 1) nedostatak obrazloženja o razlozima zbog kojih četiri od 15 predloženih sudija od strane nadležnog ministra nisu bila sa liste 15 najkvalifikovanijih sudija, koju je

* Stručni saradnik na Pravnom fakultetu Univerziteta u Sarajevu

¹ Odluke i presude Suda su dostupne na web stranici: <https://hudoc.echr.coe.int/eng#%7B%22documentcollectionid%22:%5B%22JUDGMENTS%22,%22DECISIONS%22%7D>.

PREGLED PRAKSE SUDA EVROPSKE UNIJE

sudska praksa

Pripremio: **Nasir Muftić***

Pregled novosti iz sudske prakse Suda Evropske unije obuhvatit će relevantne presude i mišljenja Suda i Općeg suda koje su donesene u martu i aprilu 2019. godine.¹ Ovaj pregled ne obuhvata sve presude i mišljenja koji su doneseni u ovom periodu, nego se fokusira na one najvažnije, određujući ih na temelju pažnje koju su zadobile u stručnoj javnosti. Također, ovaj pregled je ograničen na osnovne podatke o predstavljanim presudama i mišljenjima, pa se čitaoci pozivaju da za više informacija o njima posjete internetsku stranicu Suda Evropske unije, gdje su one dostupne u cjelini.

U predmetu Balázs-Árpád Izsák i Attila Dabis protiv Evropske Komisije (u nastavku i kao: Komisija), broj C-420/16 P, Sud je razmatrao presudu Općeg suda koji je odbio tužbu podnesenu protiv Komisije. Žalitelji su zajedno sa pet drugih osoba, u junu 2013. godine, podnijeli Komisiji prijedlog evropske građanske inicijative (u nastavku i kao: EGI). Građani Evropske unije (u nastavku i kao: EU) na temelju Ugovora o EU imaju pravo na evropsku građansku inicijativu, kojom će pozvati Komisiju da EU zakonodavcu uputi prijedlog za donošenje određenog pravnog akta. Naime, oni su pokrenuli EGI sa ciljem da navedu EU da posebnu pažnju posveti utjecaju kohezijske politike na regije s nacionalnim manjinama, te da omogući mjere podrške kako bi se spriječilo da one u odnosu na okolne regije budu stavljene u nepovoljniji položaj. Kao organizatori, žalitelji u ovom predmetu su morali registrovati EGI kod Komisije prilikom njenog pokretanja, ali je ona odbila registraciju sa obrazloženjem da inicijativa prevazilazi njena ovlaštenja kao predlagača za donošenje pravnog akta. Tužitelji su podnijeli su tužbu Općem sudu radi poništenja odluke Komisije, ali on je presudi od 10.07.2016. godine odbio tužbu navodeći kako tužitelji nisu dokazali postojanje prijetnji i opasnosti na

* Asistent na Pravnom fakultetu Univerziteta u Sarajevu

¹ Praksa Suda Evropske unije dostupna na: https://curia.europa.eu/jcms/jcms/j_6/en/

UPUTE ZA AUTORE

Radovi se objavljuju na hrvatskom, bosanskom i srpskom jeziku (u latiničnom ili ćirilичnom pismu) ili engleskom jeziku.

Ukoliko rukopis zadovoljava kriterije časopisa, upućuje se na recenziju.

Svaki rukopis ocjenjuju najmanje dva nepristrana recenzenta, pri čemu identitet autora i recenzenta ostaje obostrano nepoznat. Nakon ocjene recenzenta i članova redakcije, rukopis se vraća autoru s obrazloženjem i zahtjevima za doradu i ispravak rada, ukoliko se to smatra potrebnim. Ispravljene rukopise autori trebaju vratiti redakciji u roku od 8 dana od primitka.

Pretpostavlja se da članci i ostali prilozi nisu i neće biti objavljeni u drugim publikacijama, osim uz posebno odobrenje redakcije kada se to jasno naznačuje u objavi.

Autori dopuštaju časopisu postavljanje njihovih radova na web stranicu časopisa.

Časopis zadržava i sva ostala prava, osim ukoliko nije drugačije dogovoreno s autorom.

Radovi koje časopis objavljuje su:

- Uvodna riječ glavnog urednika
- Izvorni znanstveni rad
- Prethodno saopćenje
- Pregledni znanstveni rad
- Stručni članak
- Sudska praksa
- Ostali radovi kao što su prikaz knjige, izvještaji o znanstvenim i stručnim skupovima i dr.
- Obavijesti o nadolazećim stručnim i znanstvenim skupovima
- Domaći autori u međunarodnim publikacijama
- Pismo uredniku

Radovi se predaju redakciji časopisa elektronskom poštom na adresu: *Pravna.Misao@fmp.gov.ba* Dokument treba biti načinjen u programu Microsoft Word. U njemu ne smiju postojati nikakve indikacije osobnoga identiteta autora ili institucije u kojoj bilo koji od autora radi, kako u samom radu, tako ni u karakteristikama (properties) elektroničkog dokumenta.

Radovi koji se dostavljaju redakciji moraju biti lektorirani. Lektori koje odredi redakcija vrše superviziju.

U časopisu se objavljuju znanstveni i stručni radovi koji ne prelaze dužinu od 10.000 riječi, uključujući sve dijelove rada. Svaki rad mora sadržavati sažetak od 150-200 riječi i izbor ključnih riječi na jednom od službenih jezika u Bosni i Hercegovini i na engleskom jeziku iste dužine. Ostali radovi ne mogu prelaziti dužinu od 2000 riječi.

Izuzetno, Redakcija može odobriti objavljivanje radova izvan navedenih kategorija i sa dužinom koja prelazi navedeni broj riječi, ukoliko je rad značajan za razvoj pravne teorije i prakse.

Svaki rukopis mora biti priložen zajedno s popratnim pismom, u kojem je nužno navesti sljedeće:

- kratki opis sadržaja članka u dvije do tri rečenice, kao i sve dodatne informacije o rukopisu koje bi redakciji mogle biti od koristi;
- razloge zbog kojih autori drže da je njihov rad zanimljiv čitateljstvu časopisa (novost koju rad donosi);
- kratku biografiju autora (25-30 riječi),
- osobne podatke:
 - jedinstveni matični broj
 - adresa stanovanja i općina
 - kontakt telefon

Svaki autor će uz popratno pismo dostaviti i izjavu da rad nije prethodno objavljivan.

Prva stranica rukopisa treba sadržavati:

- Naslov
- Datum
- Broj riječi u članku

- Ime autora i profesija
- Nazivi ustanova u kojima rade
- E-mail adrese
- Kategorizaciju
- Sažetak i ključne riječi na izvornom jeziku rada
- Naslov, sažetak i ključne riječi i naslov na engleskom jeziku (summary, key words)

Sažetak rada treba sadržavati opći prikaz teme, metodologiju rada, rezultate i zaključak.

Ključne riječi sadrže pojmove koji se pojavljuju u tekstu, ali ne opće i preširoke pojmove niti preuske pojmove opisane sa puno riječi.

Tablice i grafikoni trebaju biti prezentirani u programima kao što su MS Word, sa jasno iskazanim naslovima. Sve tablice i grafikoni biti će u časopisu tiskani isključivo u crno-bijeloj boji.

Napomene u radu se navode u obliku fusnote (footnote). U pravilu su objašnjavajućeg karaktera.

U fusnoti treba navoditi samo objavljene podatke (ili staviti posebnu bilješku s objašnjenjem).

U fusnoti treba navoditi samo literaturu koja je navedena u popisu literature na kraju članka.

U fusnoti treba ujednačeno navoditi sve izvore. Poželjno je staviti broj stranice.

Molimo autore da se pridržavaju sljedećih naputaka za navođenje literature i fusnota:

Ukoliko je riječ o navodenoj knjizi:

Josipović, I. (2000) Haaško implementacijsko kazneno pravo. Zagreb: Informator i Hrvatski Pravni Centar.

Ukoliko je riječ o navođenom članku:

Tschudi, F. (2008) "Dealing with violent conflicts and mass victimisation: a human dignity approach", str. 46-69. U: I. Aertsen et al.: Restoring Justice after Large-scale Violent Conflicts. Portland. Willan Publishing.

Ukoliko je riječ o navođenom članku u časopisu:

Sijerčić-Čolić, H. (1999) "Reforma krivičnog zakonodavstva u Federaciji Bosne i Hercegovine: karakteristike federalnog procesnog krivičnog prava", Hrvatski ljetopis za kazneno pravo i praksu, Zagreb, Vol. 6 – br. 1/1999, str. 251-268.

Ukoliko je riječ o navođenom članku u elektroničkom časopisu:

Lendvai, N., 2005. "Central and Eastern European Social Policy and European Accession – Time for Reflections" (online). Financial Theory and Practice, 29 (1), str. 1-12. Dostupno na: <http://www.ijf.hr/eng/FTP/2005/1/lendvai.pdf>.

Ukoliko je riječ o navođenoj Web adresi:

World Bank, 2004. Corruption: how the World Bank Fights Corruption (online). Washington: The World Bank. Dostupno na: <http://web.worldbank.org/WBSITE/EXTERNAL/NEWS/0>.

Rad treba oblikovati prema sljedećim uputama:

- dokument pohraniti u programu MS Word (*.doc format);
- stranica standardne veličine (A4);
- obični prored za cijeli rukopis
- font Arial, 12 pt;
- sve margine 2,5 cm;
- ne uređivati zaglavlje (Header) niti podnožje (Footer) dokumenta;
- obavezno brojčano označiti stranice;
- slike ili fotografije prilažu se u jednom od formata: *.jpg, *.bmp, *.tiff.

Pozivamo sve autore da na adresu redakcije šalju sažetke svojih stručnih i znanstvenih radova objavljenih u međunarodnim publikacijama indeksiranim u literaturnim bazama podataka. Redakcija će objaviti sve pristigle sažetke izvornih radova domaćih autora.

Radujemo se Vašim priložima!

Redakcija